

PARAZİTER DERMATOZLAR

DOI: 10.37609/akya.3747.c374

BÖLÜM 67

Gülşah AKGÜL¹
Mahsum BAŞAK²

1. GİRİŞ

Paraziter dermatolojik hastalıklar, kedi ve köpeklerde deri bütünlüğünü bozan, kaşıntı, döküntü, alopesi ve sekonder enfeksiyonlarla seyreden önemli sağlık problemlerindendir. Akarlar, bitler ve bazı nematodlar gibi parazitler doğrudan ya da vektör aracılığıyla bulaşarak ciddi klinik tablolar oluşturabilir. Bu hastalıkların çoğu zoonotik potansiyel taşıdığından, erken tanı, uygun tedavi ve çevresel hijyen uygulamaları hayvan ve insan sağlığı açısından büyük önem arz eder. Bu bölümde, en yaygın görülen paraziter deri hastalıklarının etkenleri, klinik bulguları, tanı yöntemleri ve güncel tedavi protokolleri ele alınacaktır.

2. DEMODİKOZİS

Demodikozis, kedi ve köpeklerde görülen çok sayıda demodeks etkeninin (köpeklerde *D. canis*, *D. Cornei*, *D. injai*; kedilerde *D. Cati* ve *D. gatoï*) deride bulunması ile karakterize bir paraziter deri hastalığıdır. Demodikozis, genç hayvanlarda lokalize olarak başlayabileceği gibi, immünosupresif hastalıklara bağlı olarak yaygın forma da dönüşebilmektedir.

Şekil 1. *Demodex cornei*

Şekil 2. *Demodex canis*

¹ Doç. Dr., Siirt Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., gulsahvet@hotmail.com, ORCID iD: 0000-0003-4804-6502

² Arş. Gör., Siirt Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., mahsum.basak@siirt.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-1257-8283

7.2. Tanı

- » Kan Testleri: Mikrofilarya varlığını belirlemek için kullanılan Knott testi, köpeklerde yaygın olarak uygulanır. Antijen testleri, *D. immitis* enfeksiyonlarının teşhisinde önemli rol oynar.
- » Biyopsi: Özellikle *D. repens* ile enfekte köpeklerde, deri altı nodüllerden alınan biyopsiler tanı için kullanılmaktadır.

7.3. Tedavi

- » Sistemik tedavi: Melarsomin dihidroklorid kullanılmaktadır.
- » Cerrahi Müdahale: Deri altı dirofilariasis vakalarında, nodüllerde bulunan kurtlar cerrahi müdahale ile çıkarılabilir.

8. SONUÇ

Kedi ve köpeklerde görülen paraziter dermatopatiler, klinik çeşitliliği, zoonotik potansiyeli ve direnç gelişimi riski nedeniyle veteriner pratikte dikkatle ele alınmalıdır. Demodikozis, sarkoptik uyuz, otodectes enfestasyonu gibi ektoparaziter hastalıklarda erken tanı, doğru ilaç seçimi ve çevresel kontrol ile başarılı sonuçlar elde edilebilir. İzoksazolinler gibi modern tedavi seçenekleriyle enfestasyon kontrolü kolaylaşmakla birlikte, destekleyici tedavi ve bağışıklığın güçlendirilmesi de ihmal edilmemelidir. Ayrıca, enfekte bireylerin yaşadığı ortamın temizliği ve temaslı hayvanların eş zamanlı tedavisi enfeksiyon zincirinin kırılmasında kritik öneme sahiptir.

KAYNAKLAR

1. Acarologiste, 2016. (03.12.2024 tarihinde https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cheyletiella_adult_dorsal.png adresinden ulaşılmıştır).
2. Alho, A. M., Marcelino, I., Colella, V., Flanagan, C., Silva, N., Correia, J. J., ... & Madeira de Carvalho, L. (2017). *Dirofilaria immitis* in pinnipeds and a new host record. *Parasites & vectors*, 10, 1-6. DOI 10.1186/s13071-017-2073-0
3. Behera, S. K., Shah, N., Prasad, H., & Sarma, K. (2019). An unusual case of Cheyletiellosis in a Persian cat and its therapeutic management. *Journal of Parasitic Diseases*, 43, 534-536. <https://doi.org/10.1007/s12639-019-01115-5>
4. Benelli, G., Caselli, A., Di Giuseppe, G., & Canale, A. (2018). Control of biting lice, Mallophaga – a review. *Acta tropica*, 177, 211-219. <https://doi.org/10.1016/j.actatropica.2017.05.031>
5. Bhoomika, M. P., & Murugavelu, M. (2019). *Dirofilaria immitis*: An emerging zoonoses. *J. Pharmacogn. Phytoc-hem*, 8(3), 3014-3018.
6. Chailleux, N., & Paradis, M. (2002). Efficacy of selamectin in the treatment of naturally acquired cheyletiellosis in cats. *The Canadian Veterinary Journal*, 43(10), 767.
7. Combarros, D., Boncea, A. M., Brément, T., Bourdeau, P., & Bruet, V. (2019). Comparison of three methods for the diagnosis of otodectosis due to *Otodectes cynotis* in dogs and cats. *Veterinary dermatology*, 30(4), 334-e96. <https://doi.org/10.1111/vde.12753>
8. Curtis, C. F. (2004). Current trends in the treatment of Sarcophages, Cheyletiella and Otodectes mite infestations in dogs and cats. *Veterinary Dermatology*, 15(2), 108-114. <https://doi.org/10.1111/j.1365-3164.2004.00362.x>
9. Daniel J. Drew, 2018. (03.12.2024 tarihinde https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Trichodectes_canis_%28YPM_IZ_093557%29.jpeg adresinden ulaşılmıştır).
10. Diwakar, R. P., & Diwakar, R. K. (2017). Canine scabies: a zoonotic ectoparasitic skin disease. *Int. J. Curr. Microbiol. Appl. Sci*, 6(4), 1361-1365. <https://doi.org/10.20546/ijcmas.2017.604.166>
11. Hardy, J. I., Sinclair, G., Fox, M. T., & Loeffler, A. (2012). Feline sarcoptic mange in the UK: a case report. *Vet Rec*, 171(14), 351. doi: 10.1136/vr.101001
12. Huang, H. P., & Lien, Y. H. (2013). Feline sarcoptic mange in Taiwan: A case series of five cats. *Veterinary dermatology*, 24(4), 457-e105. <https://doi.org/10.1111/vde.12049>
13. Ihrke, P. J. (2005). Canine and feline demodicosis. *Small Animal Dermatology*, 279-287.
14. Jańczak, D. A. W. I. D., Ruszczak, A., Kaszak, I., Gołab, E. L. Z. B. I. E. T. A., & Barszcz, K. (2017). Clinical aspects of demodicosis in veterinary and human medicine. *Medycyna weterynaryjna*, 73(5), 265-271. DOI: 10.21521/mw.5697
15. Kumar, M., Pal, B., Roy, J., Dar, F. A., & Purkayastha, R. D. (2014). Cheyletiellosis in dogs and its therapeutic management-reports of 3 cases. *Indian Vet J*, 91(01), 67-68.
16. Mueller, R. S., Rosenkrantz, W., Bensignor, E., Karaş Tęcza, J., Paterson, T., & Shipstone, M. A. (2020). Diagnosis and treatment of demodicosis in dogs and cats: Clinical consensus guidelines of the World Association for Veterinary Dermatology. *Veterinary dermatology*, 31(1), 4-e2. <https://doi.org/10.1111/vde.12806>
17. Oguntomole, O., Nwaeze, U., & Eremeeva, M. E. (2018). Tick-, flea-, and louse-borne diseases of public health and veterinary significance in Nigeria. *Tropical medicine and infectious disease*, 3(1), 3. <https://doi.org/10.3390/tropicalmed3010003>
18. Scarampella, F., Pollmeier, M., Visser, M., Boeckh, A., & Jeannin, P. (2005). Efficacy of fipronil in the treatment

- of feline cheyletiellosis. *Veterinary parasitology*, 129(3-4), 333-339. <https://doi.org/10.1016/j.vetpar.2005.02.008>
19. Shanks, D. J., McTier, T. L., Rowan, T. G., Watson, P., Thomas, C. A., Bowman, D. D., ... & Jernigan, A. D. (2000). The efficacy of selamectin in the treatment of naturally acquired aural infestations of *Otodectes cynotis* on dogs and cats. *Veterinary Parasitology*, 91(3-4), 283-290. [https://doi.org/10.1016/S0304-4017\(00\)00299-5](https://doi.org/10.1016/S0304-4017(00)00299-5)
 20. Simón, F., Siles-Lucas, M., Morchón, R., González-Miguel, J., Mellado, I., Carretón, E., & Montoya-Alonso, J. A. (2012). Human and animal dirofilariasis: the emergence of a zoonotic mosaic. *Clinical microbiology reviews*, 25(3), 507-544. <https://doi.org/10.1128/cmr.00012-12>
 21. Sivajothi, S., Sudhakara Reddy, B., & Rayulu, V. C. (2015). Demodicosis caused by *Demodex canis* and *Demodex cornei* in dogs. *Journal of parasitic diseases*, 39, 673-676.
 22. Taenzler, J., de Vos, C., Roepke, R. K., Frénais, R., & Heckeroth, A. R. (2017). Efficacy of fluralaner against *Otodectes cynotis* infestations in dogs and cats. *Parasites & vectors*, 10, 1-6.
 23. Uwe Gille, 2008. (03.12.2024 tarihinde https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Felicola_subrostris.jpg adresinden ulaşılmıştır).
 24. Uwe Gille, 2009. (03.12.2024 tarihinde <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ohrreaude.jpg> adresinden ulaşılmıştır).